

2024-cü il sentyabrın 1-də keçirilmiş Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinə növbədənənar seçkilərdə vətəndaşların seçki hüququnu pozan hərəkətlərdən (hərəkətsizliklərdən) və qərarlardan şikayətlərin araşdırılması məqsədi ilə Mərkəzi Seçki Komissiyasının nəzdində yaradılmış ekspert qrupunun üzvü Ramiz İbrahimovun Mərkəzi Seçki Komissiyasına daxil olmuş 9 sentyabr 2024-cü il tarixli 68 sayılı müraciət üzrə

RƏYİ

Bakı şəhəri

12 sentyabr 2024-cü il

Mən, ekspert qrupunun üzvü Ramiz İbrahimov 2024-cü il sentyabrın 1-də keçirilmiş Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinə növbədənənar seçkilərdə 33 sayılı Xətai birinci seçki dairəsi üzrə Respublikaçı Alternativ (Real) Partiyasından qeydə alınmış namizəd Cəfərov Natiq Mehman oğlunun Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına daxil olmuş 9 sentyabr 2024-cü il tarixli 68 sayılı müraciətini nəzərdən keçirərək **müəyyən etdim**:

Müraciət Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin (bundan sonra – Seçki Məcəlləsi) 112-ci, 112-1-ci maddələrində nəzərdə tutulan müddətdə və qaydada verildiyindən icraata qəbul edilmiş və araşdırma aparılmışdır.

Araşdırma ilə bağlı şikayətçi ilə əlaqə saxlanılmış, araşdırma və iclasda iştirak etmək, həmçinin digər hüquqlarının olması izah edilmişdir. Ərizəçi araşdırmada özü və ya səlahiyyətli nümayəndəsinin iştirak edəcəyini bildirsə də, araşdırmaya gəlməmişlər.

Namizəd tərəfindən dairə seçki komissiyasına təqdim olunmuş müraciətdə, əsasən seçki məntəqələrində səsvermə günü müşahidəçilərin səsvermə prosesini, barmaqların görünməyən mürəkkəblə işarələnməməsini, səsvermə bülleteninə seçicilər tərəfindən seçki qutusuna atılmasını normal izləyə bilməmələri, seçki dairəsinin 11, 18, 23 və 37 sayılı seçki məntəqələrində məntəqə seçki komissiyasının yekun protokolunun müşahidəçilərə imzalanmadan və möhür vurulmadan verilməsi, 10 sayılı seçki məntəqəsində 17 yaşlı şəxsin səs verməsi, 21 sayılı seçki məntəqəsində seçki qutusuna birdən artıq səsvermə bülleteninə atıldığı, bülletenlərin sol küncünün əvvəlcədən kəsilmiş olduğu, 24 sayılı seçki məntəqəsində iki seçicinin birlikdə səsvermə kabinetinə daxil olması, həmçinin bir seçicinin şəxsiyyət vəsiqəsi olmadan səsvermədə iştirak etməsi, 26 sayılı seçki məntəqəsində iki nəfərin iki dəfə səs verməsi, 20 və 38 sayılı seçki məntəqələrində səsvermədə iştirak edən seçicilərin statistikasında fərqlərin olduğu göstərilmişdir.

Araşdırmanın nəticəsi olaraq dairə seçki komissiyasının hazırda namizəd tərəfindən mübahisələndirilən 7 sentyabr 2024-cü il tarixli 37/123 nömrəli qərarı ilə müraciət əsassız olduğundan təmin edilməmişdir.

Dairə seçki komissiyası qərarını onunla əsaslandırmışdır ki, səsvermə günü 33 sayılı Xətai birinci seçki dairəsinin seçki məntəqələrində baş verməsi iddia olunan qanun pozuntuları ilə bağlı namizəd tərəfindən seçki dairəsinin 40 seçki məntəqəsində qanun pozuntularının olduğunu göstərsə də, yalnız 7 seçki məntəqəsi üzrə seçki günü tərtib edilən aktlar təqdim edilmişdir. Araşdırma prosesində müəyyən edilmişdir ki, 1 sentyabr 2024-cü ildə səsvermə başlandığı andan başa çatanaqəd, həmçinin səsler sayılarkən və məntəqə seçki komissiyalarının səsvermənin nəticələrinə dair yekun protokolu tərtib edilərkən məntəqə seçki komissiyalarına və dairə seçki komissiyasına namizəd və ya namizədi irəli sürmüş partiyanın təyin etdiyi müşahidəçilər tərəfindən seçki hüquqlarının pozulması ilə bağlı heç bir yazılı müraciət edilməmişdir.

Müraciətin araşdırılması ilə bağlı dairə seçki komissiyasından araşdırma materialları alınaraq təkrar araşdırılmış və müəyyən edilmişdir ki, dairə seçki komissiyası tərəfindən seçki günü pozuntuların baş verməsi iddia edilən məntəqə seçki komissiyalarında müşahidə aparmış müxtəlif siyasi partiyaları təmsil edən və ya öz təşəbbüsü ilə qeydiyyatdan keçmiş müşahidəçilərdən alınmış izahatlardan və həmin müşahidəçilər

tərəfindən tərtib edilmiş aktlara əsasən iddia edilən pozuntuların baş verməsi öz təsdiqini tapmamışdır. Əksinə, seçicilərin sərbəst şəkildə öz iradələrini ifadə edərək səsvermədə iştirak etdikləri, bütün seçki subyektlərinə, o cümlədən müşahidəçilərə lazımı şərait yaradıldığı müəyyən edilmişdir. Belə ki, seçki günü seçki dairəsi ərazisində müşahidə aparmış müxtəlif siyasi maraqları təmsil edən müşahidəçilər, Ş.İ.Əhmədov, C.R.Kərimov, K.Ə.Mayılov, E.E.Sadıxov (ADP), M.A.Allahverdiyev, M.N.Əliyev, P.Ə.Əliyev, H.Ə.Haşımov (Ağ Partiyası), Ş.E.Dostiyev, Ş.Ə.Əzimova, M.N.Manafov (AVP), T.D.Dəmirova, F.N.Ağazadə, X.Ə.Əhmədova (MCP), E.M.Əmiraslanov, N.B.Bayramov (VHP), həmçinin 10 sayılı seçki məntəqəsində müşahidəçi kimi iştirak etmiş 24 müşahidəçi, 11 sayılı seçki məntəqəsində 17 müşahidəçi, 18 sayılı seçki məntəqəsində 8 müşahidəçi, 20 sayılı seçki məntəqəsində 13 müşahidəçi, 21 sayılı seçki məntəqəsində 16 müşahidəçi, 23 sayılı seçki məntəqəsində 14 müşahidəçi, 24 sayılı seçki məntəqəsində 17 müşahidəçi, 26 sayılı seçki məntəqəsində 14 müşahidəçi, 37 sayılı seçki məntəqəsində 13 müşahidəçinin seçki günü tərtib etdikləri aktlarda səsvermə prosesinin qanunauyğun və şəffaf keçdiyi, səslərin sayılması və protokolların tərtib edilməsinin Seçki Məcəlləsinin tələblərinə uyğun həyata keçirildiyi, səsvermənin nəticələrinə dair protokolun surətini hər hansı maneə olmadan aldıklarını öz imzaları ilə təsdiq etmişlər.

Şikayətçi tərəfindən araşdırmaya təqdim olunmuş 5 seçki məntəqəsi üzrə 10 video görüntüyə baxış keçirilmiş və həmin video görüntülərdə pozuntu halları müşahidə olunmamışdır. Seçki dairəsinin 1 sayılı, 24 sayılı və 25 sayılı seçki məntəqələrində səsvermə kabinetindən iki şəxsin çıxmasını əks etdirən video görüntü ilə bağlı qeyd edilməsi zəruridir ki, dairə seçki komissiyasının qərarında da qeyd edildiyi kimi, həmin halda Seçki Məcəlləsinin 104.9-cu maddəsinin tələbinə uyğun olaraq seçki bülletenini müstəqil yazıb doldurmaq imkanı olmayan seçicinin müraciəti əsasında ona kömək etmək üçün dəvət edilmiş şəxsin soyadı və adı seçici siyahısında qeyd edilməklə ehtiyacı olan seçiciyə kömək göstərilmişdir. Həmin video görüntülərdə səsvermə kabinetindən çıxan seçicinin seçki qutusuna yaxınlaşaraq bir ədəd bülleteni qutuya atdığı müşahidə olunur.

Yuxarıda göstərilənlərə əsasən dairə seçki komissiyası tərəfindən şikayətlə bağlı aparılmış araşdırmanın nəticələrinə məcmu halda qiymət verilərək, təkrar araşdırma ilə namizəd N.Cəfərovun müraciəti üzrə dairə seçki komissiyasının düzgün nəticəyə gəldiyi müəyyən edilir.

Beləliklə araşdırma ilə namizəd N.Cəfərovun müraciətinin təmin edilməsi üçün hüquqi əsaslar olmadığından müraciət təmin edilməməli, dairə seçki komissiyasının mübahisələndirilən qərarı dəyişdirilmədən saxlanılmalıdır.

Yuxarıda göstərilənləri əsas götürərək Seçki Məcəlləsinin 112-ci və 112-1-ci maddələrinə əsasən **r ə y ə g ə l d i m:**

1. 2024-cü il sentyabrın 1-də keçirilmiş Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbədənənar seçkilərdə 33 sayılı Xətai birinci seçki dairəsi üzrə Respublikaçı Alternativ (Real) Partiyasından qeydə alınmış namizəd Cəfərov Natiq Mehman oğlunun 9 sentyabr 2024-cü il tarixli 68 sayılı müraciəti əsassız olduğundan təmin edilməsin, həmin seçki dairəsi dairə seçki komissiyasının 7 sentyabr 2024-cü il tarixli 37/123 sayılı qərarı dəyişdirilmədən saxlanılsın.

2. Rəy qəbul edildiyi andan 18 saatdan gec olmayaraq dərc olunsun (internet saytına yerləşdirilsin) və surəti müraciət etmiş şəxsə göndərilsin.

Ekspert qrupunun üzvü

Ramiz İbrahimov